

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o grach hazardowych</p> <p>Organ odpowiedzialny za opracowanie projektu Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego</p> <p>Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu Maciej Wróbel – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Maciej Dydo – Dyrektor Departamentu Prawa Autorskiego i Filmu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego email: mdydo@kultura.gov.pl, tel. 22 8293120</p>	<p>Data sporządzenia 28 kwietnia 2026 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac: UD393</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektowanych rozwiązań jest dostosowanie obowiązującego mechanizmu finansowania wynagrodzeń z tytułu publicznego użyczenia egzemplarzy utworów wyrażonych słowem przez biblioteki publiczne (tzw. *Public Lending Right* (PLR)) do aktualnych uwarunkowań prawnych i ekonomicznych oraz zapewnienie realizacji celu, dla którego mechanizm ten został wprowadzony do polskiego porządku prawnego.

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o grach hazardowych (Dz. U. poz. 1639 oraz z 2024 r. poz. 1926) wdrożyła do polskiego systemu prawnego przepisy dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (wersja ujednolicona) (Dz. Urz. UE L Nr 376 z 27.12.2006, s. 28). Dyrektywa ta wprowadziła obowiązek zapewnienia twórcom i innym uprawnionym prawa do wynagrodzenia z tytułu publicznego użyczenia egzemplarzy utworów w instytucjach dostępnych dla publiczności, w szczególności w bibliotekach publicznych.

Rozwiązanie to zostało w polskim prawie osadzone w ramach tzw. dozwolonego użytku publicznego obejmującego również dozwolony użytek biblioteczny – określony w art. 28 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 24). Instytucja dozwolonego użytku publicznego stanowi wyjątek od wyłącznego prawa twórcy do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu. Dozwolony użytek biblioteczny przewiduje, w drodze wyjątku, wynagrodzenie dla twórców i wydawców z tytułu wypożyczeń bibliotecznych stanowiące formę rekompensaty za utracone korzyści wynikające z powszechnego korzystania z książek w bibliotekach publicznych.

Ustawodawca, mając na względzie rolę bibliotek jako instytucji realizujących zadania o charakterze ogólnospołecznym, przyjął model, w którym wynagrodzenie to nie obciąża bezpośrednio bibliotek ani użytkowników ich zbiorów. Zgodnie z art. 35¹ ust. 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych dofinansowanie na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie w danym roku kalendarzowym odpowiada 5% wartości zakupów materiałów bibliotecznych dokonanych przez biblioteki publiczne w poprzednim roku kalendarzowym. Środki te są przekazywane przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z Funduszu Promocji Kultury, o którym mowa w art. 87 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 595 oraz z 2026 r. poz. 176), a wypłata jest realizowana za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Tak skonstruowany mechanizm stanowi kompromis pomiędzy koniecznością zapewnienia powszechnego dostępu do dóbr kultury a ochroną słuszych interesów twórców i wydawców. Doświadczenia związane z jego funkcjonowaniem wskazują jednak, że obowiązujący limit dofinansowania na poziomie 5% wartości zakupów materiałów bibliotecznych nie zapewnia w pełni realizacji celu, jakim jest zagwarantowanie twórcom realnej i adekwatnej rekompensaty. Przyjęty wskaźnik nie uwzględnia rzeczywistej skali korzystania z utworów, a jego poziom pozostaje niezmienny od ponad 10 lat pomimo istotnych zmian ekonomicznych i strukturalnych zachodzących na rynku wydawniczym oraz w sektorze kultury.

Podniesienie limitu dofinansowania z 5% do 10% wartości zakupów materiałów bibliotecznych stanowi odpowiedź na postulaty środowiska literackiego. Jest to racjonalne i realne uaktualnienie przyjętego modelu, pozostające w zgodności z konstrukcją dozwolonego użytku bibliotecznego oraz celem dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu

autorskiemu w zakresie własności intelektualnej. Zmiana ta nie modyfikuje charakteru wynagrodzenia jako rekompensaty, lecz wzmacnia jego funkcję ochronną wobec twórców i wydawców. Jest ona uzasadniona zarówno z punktu widzenia spójności systemowej, jak i realizacji ratio legis instytucji PLR, polegającej na zachowaniu równowagi pomiędzy interesem publicznym a ochroną praw majątkowych twórców.

Dane dotyczące funkcjonowania systemu PLR (<https://www.copyrightpolska.pl/pl/3/251/412/Statystyki>) wskazują, że przy obecnym poziomie finansowania jego efektywność ekonomiczna jest ograniczona. W 2025 r. liczba założonych kont w systemie wyniosła 8 122, natomiast wynagrodzenia wypłacono 2 265 twórcom i 219 wydawcom. Jednocześnie aż 2 031 twórców i 248 wydawców nie przekroczyło minimalnego progu wypłaty. Średnie wynagrodzenie twórcy wyniosło 1 672,55 zł, natomiast średnie wynagrodzenie wydawcy 5 705,74 zł. Z kolei mediana w przypadku twórców to jedynie 398,67 zł, a w przypadku wydawców 744,61 zł, co wskazuje, że większość świadczeń ma charakter niskokwotowy. Stawka jednostkowa wynagrodzenia twórcy wyniosła 0,6219, a w przypadku wydawcy 0,1626 zł za jedno wypożyczenie – przy łącznej liczbie ok. 15 mln wypożyczeń rocznie.

Łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych w 2025 r. wyniosła 5 061 813,80 zł, z czego 3 797 724,23 zł trafiło do twórców, a 1 264 089,57 zł do wydawców. Koszty obsługi systemu przez organizację zbiorowego zarządzania wyniosły 396 300 zł, co stanowiło ok. 7,25% całkowitej puli środków, a więc pozostawało poniżej ustawowego limitu 10%. Dla porównania, w 2024 r. łączna kwota wynagrodzeń wyniosła 4 194 930,06 zł, w tym 3 147 354,59 zł dla twórców oraz 1 047 575,47 zł dla wydawców, przy kosztach obsługi na poziomie 377 700 zł, co odpowiadało ok. 8,25% całkowitej puli środków. Struktura wydatków w obu latach wskazuje, że koszty obsługi systemu pozostają na umiarkowanym i stabilnym poziomie i są proporcjonalne do zakresu realizowanych zadań.

Należy jednocześnie wskazać, że chociaż konstrukcja systemu PLR opiera się na mechanizmie powiązania wysokości wynagrodzeń z wartością zakupów bibliotecznych (co w założeniu powinno prowadzić do ich stopniowej waloryzacji), to w praktyce efekt ten nie występuje. W okresie ostatnich 10 lat obowiązywania przepisów dotyczących PLR kwoty odpowiadające 10% wartości zakupów bibliotecznych, stanowiące podstawę do wyliczenia wynagrodzeń dla uprawnionych, w każdym roku przekraczały ustawowo określone maksymalne limity wydatków przeznaczonych na ten cel. W konsekwencji organizacja zbiorowego zarządzania otrzymywała środki w wysokości ograniczonej do poziomu tych limitów, a nie wynikającej z rzeczywistej wartości zakupów bibliotecznych.

Warto również zauważyć, że kwoty przeznaczane w Polsce na PLR, w przeliczeniu *per capita*, należą do jednych z najniższych w UE. W najnowszym, zaktualizowanym opracowaniu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) z 3 marca 2025 r. (https://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_45/sccr_45_7_rev.pdf) wskaźnik dla Polski wyliczono na poziomie 0,028 USD. Natomiast dla innych państw UE wynosi on odpowiednio: dla Austrii – 0,065, Belgii – 0,251, Chorwacji – 0,074, Czech – 0,475, Danii – 4,487, Estonii – 0,1 (ale od 2023 r. – 1,3), Finlandii – 1,704, Francji – 0,239, Niemiec – 0,195, Węgier – 0,047, Irlandii – 0,043, Włoch – 0,073, Łotwy – 0,143, Litwy – 0,124, Luksemburga – 0,067, Malty – 0,116, Holandii – 0,445, Słowacji – 0,060, Słowenii – 0,549, Hiszpanii – 0,004, Szwecji – 1,638 (str. 54 i 68). Jak wynika z tego zestawienia, nawet w porównaniu z państwami naszego regionu, wydatki w Polsce na PLR są np. dwukrotnie niższe niż na Słowacji i prawie dwukrotnie niższe niż na Węgrzech, przeszło dwa razy niższe niż w Chorwacji, wielokrotnie niższe niż w państwach bałtyckich (Litwa, Łotwa, Estonia) i 17-krotnie niższe niż w Czechach. Choć porównania te mają charakter przybliżony, gdyż systemy PLR w poszczególnych państwach mogą nieco różnić się pod względem konstrukcji prawnej i metod alokacji środków, to jednak wyraźnie pokazują, że środki przeznaczane na PLR w Polsce są wielokrotnie niższe niż w większości państw regionu, w tym w Czechach, na Słowacji czy w krajach bałtyckich. Poziom ochrony interesów twórców i wydawców w Polsce nie powinien tak znacznie odbiegać od standardów przyjętych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Projektowana nowelizacja stanowi istotny krok w kierunku zbliżenia tych standardów.

Przedstawione dane wskazują, że system PLR pełni obecnie funkcję wsparcia o ograniczonej skali finansowej i nie zapewnia w wystarczającym stopniu realizacji funkcji kompensacyjnej. Na ograniczoną efektywność systemu PLR wpływa również brak adekwatnej względem rzeczywistej inflacji waloryzacji poziomu finansowania w poprzednich latach. W konsekwencji realna wartość wypłacanych wynagrodzeń uległa obniżeniu. Podniesienie poziomu dofinansowania z 5% do 10% wartości zakupów materiałów bibliotecznych umożliwi zatem objęcie wsparciem szerszej grupy uprawnionych oraz zwiększenie funkcji kompensacyjnej systemu PLR zgodnie z celem dyrektywy 2006/115/WE.

Zmiana ma charakter dostosowawczy i nie modyfikuje konstrukcji prawnej systemu, a jedynie poziom jego finansowania.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana zmiana art. 35¹ ust. 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych polegająca na podniesieniu poziomu dofinansowania wynagrodzeń z tytułu publicznego wypożyczenia egzemplarzy (PLR) z 5% do 10% wartości zakupów bibliotecznych nie wymaga wprowadzenia zmian w pozostałych przepisach ww. ustawy ani

w aktach wykonawczych do tej ustawy. Mechanizm ustalania, obliczania oraz wypłaty wynagrodzeń z tego tytułu pozostaje bez zmian. Konsekwencją projektowanej regulacji jest natomiast konieczność aktualizacji szacunków skutków finansowych w perspektywie kolejnych 10 lat obowiązywania ustawy.

Za wartość bazową dla oszacowania skutków finansowych projektowanych przepisów przyjęto uśrednioną wartość zakupów, jakie były realizowane przez biblioteki publiczne w latach 2022–2024 (na podstawie danych GUS). Wartość dofinansowania w kolejnych latach została obliczona jako wartość bazowa zaktualizowana o wskaźnik inflacji (CPI) określony w *Wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw z 18 lipca 2025 r.* Ze względu na brak dostępnych danych za 2025 r., zamiast przyjęcia wartości zakupów bibliotecznych z jednego roku (2024), zastosowano średnią z lat 2022–2024. Takie podejście jest metodologicznie uzasadnione, ponieważ ogranicza wpływ czynników jednorazowych (np. zmian poziomu finansowania lub programów wsparcia) i pozwala na przyjęcie bardziej reprezentatywnej wartości bazowej.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W większości państw członkowskich Unii Europejskiej problem rekompensaty dla twórców z tytułu publicznego wypożyczania egzemplarzy został rozwiązany przez wprowadzenie systemów wynagrodzeń PLR funkcjonujących na podstawie prawa krajowego implementującego dyrektywę 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej. Dyrektywa ta pozostawia państwom członkowskim znaczną swobodę w zakresie konstrukcji systemu, umożliwiając odstępstwo od wyłącznego prawa użyczenia na rzecz bibliotek publicznych pod warunkiem zapewnienia autorom odpowiedniego wynagrodzenia.

W praktyce państwa Unii Europejskiej przyjęły modele PLR różniące się zakresem podmiotowym i przedmiotowym, sposobem ustalania wysokości wynagrodzeń oraz mechanizmami ich dystrybucji. Wspólną cechą zdecydowanej większości systemów jest finansowanie PLR ze środków publicznych, bez obciążania bibliotek ani użytkowników bibliotek dodatkowymi opłatami. PLR jest w tych państwach traktowany jako element polityki kulturalnej państwa, mający na celu wsparcie twórców przy jednoczesnym zachowaniu bezpłatnego dostępu do zbiorów bibliotecznych. Wynagrodzenia PLR są najczęściej ustalane na podstawie obiektywnych i mierzalnych kryteriów, takich jak liczba wypożyczeń, liczba egzemplarzy znajdujących się w zbiorach bibliotek, liczba czytelników lub wartość zakupów bibliotecznych. Często stosowane są rozwiązania mieszane oraz mechanizmy korygujące, ograniczające nadmierną koncentrację środków na rzecz najbardziej popularnych autorów i umożliwiające bardziej równomierne wsparcie środowiska twórczego. Zakres PLR w państwach Unii Europejskiej obejmuje co do zasady wypożyczenia drukowanych książek w bibliotekach publicznych, przy czym w części krajów został on rozszerzony również na inne kategorie utworów, takie jak audiobooki czy materiały audiowizualne. Kwestia wypożyczania publikacji elektronicznych jest w większości państw rozwiązywana odrębnie, głównie przez mechanizmy licencyjne, a nie klasyczne systemy PLR. Podobne rozwiązania funkcjonują w wybranych państwach OECD spoza Unii Europejskiej, w szczególności w Wielkiej Brytanii, Kanadzie czy Australii. Państwa te również zapewniają twórcom wynagrodzenie finansowane z budżetu publicznego, przy czym PLR pełni tam funkcję stabilnego instrumentu wsparcia dochodów autorów i elementu polityki kulturalnej, a nie klasycznego mechanizmu rynkowego.

Wysokość rocznej puli środków przeznaczanych na wynagrodzenia z tytułu dozwolonego użytku bibliotecznego w poszczególnych państwach Unii Europejskiej jest zróżnicowana i odzwierciedla zarówno skalę rynku bibliotecznego, jak i przyjęty model finansowania. W wielu państwach systemy wypłat obejmują łącznie różne kategorie wynagrodzeń i świadczeń na rzecz twórców. W praktyce środki te, określane zbiorczo jako „PLR”, często uwzględniają także inne formy wynagrodzeń bibliotecznych lub instrumenty polityki kulturalnej niezwiązane bezpośrednio z realizacją art. 6 dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej. Powoduje to ograniczoną porównywalność dostępnych finansowych danych pomiędzy poszczególnymi państwami.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Fundusz Promocji Kultury	1	Własne.	Pozyskanie źródła finansowania na zadania ustawowe.

Autorzy, współtwórcy, tłumacze, wydawcy	4303 uprawnionych twórców i 470 uprawnionych wydawców ¹ . 2487 – liczba uprawnionych, którzy w 2025 r. otrzymali wynagrodzenia ² .	Raport końcowy z wykonania zadania ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wyplata wynagrodzenia za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. określonego w umowie nr 2/DPAIF/2025 z dnia 29 października 2025 roku pomiędzy Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Stowarzyszeniem Autorów i Wydawców COPYRIGHT POLSKA z siedzibą w Krakowie.	Otrzymywanie wynagrodzenia z tytułu wypożyczeń bibliotecznych.
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1	-	Obowiązek corocznego przekazywania zwiększonej puli środków na PLR wyznaczonej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.
Wyznaczona organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi	1	Biuletyn Informacji Publicznej MKiDN	Obowiązek corocznego podziału i wypłaty zwiększonych środków na PLR.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie skierowany równolegle do uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji publicznych. Na ich przeprowadzenie zostanie wyznaczony termin 21 dni. Należy jednakże mieć na uwadze, że projekt nie zmienia sytuacji prawnej czy faktycznej podmiotów rynkowych.

Projekt zostanie poddany konsultacjom publicznym z: Polską Izbą Książki, Stowarzyszeniem Autorów i Wydawców Copyright Polska, Stowarzyszeniem Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL, Stowarzyszeniem Tłumaczy Literatury, Polskim Towarzystwem Wydawców Książek, Stowarzyszeniem EBIB, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich, Koalicją Otwartej Edukacji, Stowarzyszeniem Autorów ZAIKS, Stowarzyszeniem Dziennikarzy i Wydawców REPROPOL, Związkiem Polskich Artystów Fotografików ZPAF, Związkiem Polskich Artystów Plastyków ZPAP, Stowarzyszeniem Kreatywna Polska, Izbą Wydawców Prasy i Biblioteką Narodową. Po zakończeniu konsultacji zostanie sporządzony raport z konsultacji publicznych.

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) oraz z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404 i 364), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce *Rządowy Proces Legislacyjny*. Informacja o zgłoszeniach lobbingsowych zostanie przedstawiona po zakończeniu etapu uzgodnień międzyresortowych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
budżet państwa												

¹ Dane dotyczą beneficjentów, którzy prawidłowo złożyli do SAiW Copyright Polska oświadczenia o woli otrzymywania wynagrodzenia.

² Warunkiem otrzymania wynagrodzenia jest złożenie prawidłowego oświadczenia o woli otrzymywania wynagrodzenia oraz osiągnięcie minimalnego progu wynagrodzenia na podstawie liczby wypożyczeń utworów twórcy w bibliotekach ujętych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie procedury podziału i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie oraz wyznaczenia w drodze konkursu organizacji zbiorowego zarządzania uprawnionej do podziału i wypłaty tego wynagrodzenia (Dz. U. poz. 1924 oraz z 2024 r. poz. 1927). Minimalny poziom wynagrodzenia określonego w art. 35¹ ust. 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych wyniósł w 2025 r. 42,75 zł.

JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydatki ogółem	5,45	5,60	5,74	5,87	6,02	6,17	6,32	6,49	6,64	13,86		68,16
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-5,45	-5,60	-5,74	-5,87	-6,02	-6,17	-6,32	-6,49	-6,64	-13,86		-68,16
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-5,45	-5,60	-5,74	-5,87	-6,02	-6,17	-6,32	-6,49	-6,64	-13,86		-68,16

Źródła finansowania	<p>Wydatki wynikające z wejścia w życie projektowanej ustawy zostaną sfinansowane z Funduszu Promocji Kultury, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, i nie będą stanowić podstawy do planowania oraz ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.</p> <p>Projekt ustawy nie wiąże się ze zwiększeniem dochodów budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego. Powoduje jednak konieczność ponoszenia wydatków z budżetu państwa na dotychczasową działalność Funduszu Promocji Kultury.</p> <p>Nowy limit dla roku 2026 został uwzględniony w planie finansowym Funduszu Promocji Kultury na rok 2026.</p> <p>Planuje się, że stan Funduszu Promocji Kultury na początek 2026 r. wyniesie 104 028 000 zł. Planowane przychody Funduszu Promocji Kultury wyniosą w 2026 r. 372 700 000 zł, co stanowi wzrost w stosunku do planu na 2025 r. o 13,3%. Koszty realizacji zadań Funduszu Promocji Kultury wyniosą w 2026 r. 411 012 000 zł.</p> <p>Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych wydatki Funduszu Promocji Kultury obejmują w szczególności dotacje celowe przyznawane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wsparcie przedsięwzięć i projektów o charakterze kulturalnym, artystycznym i edukacyjnym. Dofinansowania te nie służą finansowaniu stałej działalności podmiotów, lecz mają charakter konkursowy i są przyznawane w ramach tzw. programów ministra. O środki te mogą ubiegać się m.in. instytucje kultury, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność kulturalną.</p> <p>Z kolei środki Funduszu, o których mowa w art. 87 ust. 5a tej ustawy przeznacza się – na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych – na dofinansowanie wypłat wynagrodzeń z tytułu użyczenia egzemplarzy utworów wyrażonych słowem przez biblioteki publiczne (PLR). Oznacza to, że finansowanie wynagrodzeń PLR stanowi zadanie ustawowe, które powinno być realizowane w pierwszej kolejności, przed innymi formami wydatkowania środków Funduszu.</p> <p>W konsekwencji prognozowana sytuacja finansowa Funduszu Promocji Kultury pozwala na zapewnienie realizacji wypłat wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych w ramach nowych limitów wydatków określonych na lata 2026–2035. Proponowane podwyższenie tych limitów nie spowoduje kolizji finansowej z innymi zadaniami finansowanymi z Funduszu, ponieważ zadania te – choć istotne z punktu widzenia polityki kulturalnej – mają charakter fakultatywny i są realizowane w zależności od dostępnych środków, po zabezpieczeniu zobowiązań ustawowych.</p> <p>Tak ukształtowany mechanizm finansowania Funduszu gwarantuje stabilność systemu wynagrodzeń PLR oraz eliminuje ryzyko kolizji z innymi formami wsparcia kultury.</p> <p>Koszty obsługi administracyjnej związanej z określeniem wysokości i wypłatą wynagrodzeń należnych uprawnionym autorom, tłumaczom i wydawcom mieszczą się w wartości dofinansowania i nie przekraczają 10% kwot przekazywanych w ramach dofinansowania na wypłatę wynagrodzeń – wynika to z art. 35¹ ust. 10 ustawy z dnia 4 grudnia 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.</p>
---------------------	---

Proponowane podniesienie poziomu dofinansowania na wypłatę wynagrodzeń PLR z 5% do 10% wartości zakupów materiałów bibliotecznych skutkuje proporcjonalnym zwiększeniem całkowitej puli środków przeznaczonych na realizację systemu PLR, nie jest jednak równoznaczne z automatycznym, proporcjonalnym wzrostem kosztów ponoszonych przez organizację zbiorowego zarządzania. Oznacza to, że organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi nie jest uprawniona do dowolnego zwiększania kosztów operacyjnych wraz ze wzrostem całkowitej puli środków, lecz pozostaje zobowiązana do racjonalnego nimi rozporządzania, a także do każdorazowego uzasadnienia i udokumentowania poniesionych wydatków.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Za bazę do obliczenia globalnej wartości dofinansowania na wynagrodzenia za użyczenie (PLR), wypłacanego z Funduszu Promocji Kultury, przyjmuje się wartość środków przeznaczonych na zakupy biblioteczne dokonane w roku kalendarzowym poprzedzającym rok wypłaty wynagrodzenia.
Za wartość bazową dla oszacowania skutków finansowych projektowanych przepisów przyjęto uśrednioną wartość zakupów, jakie były realizowane przez biblioteki publiczne w latach 2022-2024 (na podstawie danych GUS).

Wartość dofinansowania w kolejnych latach została obliczona jako wartość bazowa zaktualizowana o wskaźnik inflacji (CPI) określony w *Wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw z 18 lipca 2025 r.*

Szczegółowe wyliczenie nowych limitów dofinansowania prezentuje tabela poniżej i obejmuje ona, analogicznie jak w latach 2015–2024, wydatki na wynagrodzenia za użyczenie wypłacane z Funduszu Promocji Kultury.

Przy tak określonych założeniach wartość wynagrodzenia w poszczególnych latach kształtowałaby się następująco:

WARTOŚĆ ZAKUPÓW ZBIORÓW DO BIBLIOTEK PUBLICZNYCH ORAZ DOFINANSOWANIA NA WYPŁATĘ WYNAGRODZEŃ ZA UŻYCZENIA BIBLIOTECZNE W LATACH 2026-2035												
w tys. zł												
rok	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Razem 2026-2035
prognozowana wartość zakupów bibliotecznych	107 727	110 959	113 844	116 690	119 491	122 478	125 540	128 679	131 896	135 193	138 573	1 243 343
wartość środków na wypłatę rekompensat z tytułu <i>Public Lending Right</i> (% wartości zakupów bibliotecznych na podstawie danych roku poprzedniego)	10 773	11 096	11 384	11 669	11 949	12 248	12 554	12 868	13 190	13 520	13 858	124 336
wskaźnik CPI (wytyczne MF)	103,6	103,0	102,6	102,5	102,4	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	

Projekt ustawy nie wiąże się ze zwiększeniem dochodów budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego. Powoduje on jednak konieczność ponoszenia wydatków z budżetu państwa na dotychczasową działalność Funduszu Promocji Kultury dotyczącą obowiązków związanych z wypłatą wynagrodzeń z tytułu PLR.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich							

(w mln zł)	przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe oraz osoby starsze i z niepełnosprawnością							
	Autorzy, tłumacze i wydawcy; organizacja zbiorowego zarządzania obsługująca wypłatę wynagrodzeń z tytułu <i>Public Lending Right</i>	5,45	5,60	5,74	5,87	6,02	13,86	68,16
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu.						
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe oraz osoby starsze i z niepełnosprawnością	Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Autorzy, tłumacze i wydawcy książek będą otrzymywać w kolejnych latach wynagrodzenie z tytułu wypożyczeń bibliotecznych. Globalna kwota dofinansowania przeznaczonego na ten cel wzrośnie z 5% do 10% wartości zakupów materiałów bibliotecznych, zgodnie z art. 35¹ ust. 7 ustawy z dnia 4 grudnia 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.</p> <p>Całkowita kwota wynagrodzeń wypłaconych beneficjentom w 2025 r. wyniosła 5 061 813,80 zł, z czego 3 797 724,23 zł otrzymali twórcy, a 1 264 089,57 zł wydawcy. Przy założeniu podwojenia poziomu finansowania wynikającego z podniesienia limitu do 10% należy przewidzieć wzrost środków kierowanych do twórców do poziomu ok. 7,6 mln zł, a w przypadku wydawców – do ok. 2,5 mln zł.</p> <p>Organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi wyznaczona do corocznego podziału i wypłaty wynagrodzenia z tytułu PLR ma prawo przeznaczyć nie więcej niż 10% wartości tego wynagrodzenia na pokrycie ponoszonych przez nią uzasadnionych i udokumentowanych kosztów dochodzenia oraz wypłaty wynagrodzenia. Koszty obsługi systemu przez SAIW Copyright Polska w 2025 r. wyniosły 396 300 zł, co stanowiło ok. 7,25% całkowitej puli środków, a więc poniżej ustawowego limitu 10%. Dodatkowo, w przypadku gdy koszty obsługi systemu były niższe niż ustawowe 10% wartości wynagrodzenia należnego uprawnionym, stowarzyszenie przesunęło tę różnicę do puli przeznaczonej na wynagrodzenia uprawnionym. W latach 2016–2024 SAIW Copyright Polska zaoszczędziło łącznie 190 711 zł puli środków przewidzianej na koszty i przesunęło tę sumę na wynagrodzenia dla uprawnionych.</p> <p>Koszty obsługi systemu PLR nie są możliwe do oszacowania, natomiast ich ewentualny wzrost w stosunku do dotychczasowych wysokości powinien być proporcjonalny do poniesionych przez organizację zbiorowego zarządzania dodatkowych nakładów, co wymaga stosownego uzasadnienia i udokumentowania przez tę organizację.</p> <p>Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak

nie

nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
--	---

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
--	---

Projektowana ustawa nie wpłynie na istniejące obciążenia regulacyjne.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wpłynie na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na pozostałe obszary.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Wejście w życie ustawy w terminie krótszym niż 14 dni od dnia ogłoszenia nie spowoduje negatywnych skutków dla obywateli ani innych podmiotów objętych regulacją, ponieważ projektowane przepisy nie nakładają nowych obowiązków ani nie ograniczają praw adresatów norm, a ich stosowanie nie wymaga podjęcia dodatkowych działań dostosowawczych.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak załączników.